

2,7 km - 54 minuten
Kampina

Natuurmonumenten

Wandelroute Van Tienhoven over de Kampina

Met dit korte rondje over de Kampina krijg je een mooi beeld van het natuurgebied. Kampina is beroemd om zijn heide, maar ook de bossen en vennen zijn prachtig!

Ieder seizoen is hier anders. In het voorjaar geven de bloeiende krentenbomen de bossen iets sprookjesachtig. En in de zomer is het genieten van in de wind wiegend veenpluis, jubelende veldleeuweriken en het gezoem van bijen boven de paars bloeiende heide. Misschien sta jij oog in oog met een kudde IJslandse paarden of runderen!

Dit halfverharde pad is gemarkeerd met oranje pijlen en is ook geschikt voor mensen in een rolstoel, met de wandelwagen of buggy. Het gebied is vlak, maar om bij het uitzichtpunt en grafmonument van Pieter van Tienhoven te komen gaat het pad heel licht omhoog. Beschik je niet over een elektrische rolstoel? Dan raden de boswachters van Natuurmonumenten aan om een begeleider mee te nemen. Langs de route staan meerdere bankjes.

Praktische informatie

Geschikt voor rolstoel

Honden mogen mee mits
aangelijnd, op de paden

Waar kun je starten

Parkeerplaats Huisvennen - Roond

Huisvennen, Boxtel
(NB)

1 Verzet monument

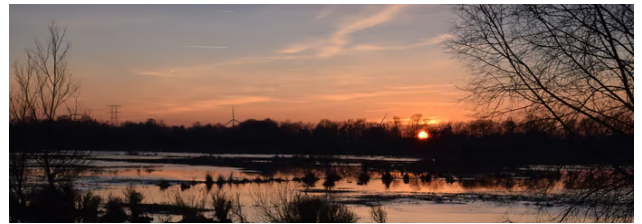
Aan het begin van deze route kom je langs een bijzonder monument. Dit monument is ontworpen door Boxtelaar B. van Houtum en is een herinnering aan de verzetsmensen die Airborne-militairen lieten onderduiken in de Tweede Wereldoorlog. Het monument laat een fietser zien die melkkannen vervoert richting de onderduikers. Melk in bussen vervoeren, was toen de dagelijkse gang van zaken en er was dus niets verdachts aan. Maar in de bussen verstopte het verzet voedsel voor de militairen.

De ondergedoken militairen zijn op Kampina nooit gevonden. De Duitsers deden hun best de schuilplaats te vinden, maar omdat het verzet steeds kleine groepjes aanviel, durfden ze het gebied niet verder te verkennen.

Op de plaquettes bij het monument staan de namen van burgers die zich hier hebben ingezet voor deze zaak. De gebroeders Schut staan apart vermeld: zij werden opgepakt en op verdenking van verzet geëxecuteerd door de Duitse bezetters. In 2019 herdenkt Brabant haar oorlogsverleden onder de naam Brabant Remembers met 75 persoonlijke levensveranderende oorlogsverhalen. Het verhaal van de Airborne-militairen op Kampina lees je hier.

Hier kun je nog even rustig zitten voordat je aan deze route begint. Het volgende bankje staat tussen punt 4 en 5, op zo'n 500 meter vanaf dit punt.

Direct na het monument ga je via een klaphekje het begrazingsgebied in.

2 Mari Klijnpad

Dit fraaie pad is vernoemd naar wijlen Mari Klijn. Hij was tientallen jaren boswachter bij Natuurmonumenten en woonde in de boswachterswoning hier vlakbij. Kampina was zijn achtertuin, hij had zijn hart verpand aan dit gebied! Met het pad eren wij hem middenin het natuurgebied, waar hij dagelijks te vinden was en veel voor heeft betekend.

3 Krentenboompjes

Deze prachtige haag van krentenboompjes is het mooist in de lente. De witte bloesems vormen dan een bijna aaneengesloten tunnel waar je doorheen loopt. Aan het einde van de route kom je door de hele 'bloementunnel'.

4 Mierenhopen

Wat je bovengronds ziet, is vaak maar het topje van de mierenhoop. Ondergronds gaat de hoop nog veel verder. Het bovengrondse dak of de koepel houdt de warmte vast en houdt de regen tegen.

Als je dicht bij komt, is het net als bij een heldere sterrenhemel. Hoe langer je kijkt, hoe meer mieren je ziet. Er kunnen wel enkele honderdduizenden mieren in één mierenhoop leven!

Natuurmonumenten creëert open plekken in het bos, zodat andere planten en bomen dan dennen ruimte en licht krijgen om te groeien. Ook mieren profiteren hiervan, want zij bouwen een nest het liefst in de buurt van een boom, waar wel veel zonlicht komt.

Je bent bijna bij het volgende bankje. De volgende zitgelegenheid vind je net na punt 6. Dit is ongeveer 400 tot 450 meter.

5 Kogelvangersven

Het ven dat je tussen de bomen door ziet liggen, is het Kogelvangersven. In de 18de eeuw oefende de gendarmerie hier haar schietkunsten, door over het ven in de zandwallen te schieten. Net als de andere nabijgelegen vennen wordt het Kogelvangersven door regenwater gevoed. Hierdoor zijn de vennen voedselarm en groeien er kenmerkende planten zoals zonnedauw, lavendelheide en veenbes.

Natuurmonumenten wil in dit door naaldbomen dichtgroeende gebied, stuifzand en heide weer een kans geven. Daarom hebben we hier een aantal bomen gekapt. De wind krijgt er weer vrij spel, waardoor het gebied niet meer dicht groeit. De natuur wordt er aantrekkelijker voor heide en bijvoorbeeld de nachtzwaluw en zandbij.

6 Huisvennen

De Huisvennen op Kampina zijn een verzameling van kleinere en grotere vennen die met elkaar in verbinding staan. Je kunt hier vogels treffen als de dodaars, kuifeend, grote zilverreiger en fuut. Deze laatste laat in de lente een prachtige baltsdans zien.

De dodaars is de kleinste futensoort in Nederland en is vernoemd naar de dot veren op zijn achterste.

Net na de scherpe bocht kom je een bankje tegen.

300 meter verderop, bij punt 7 is de volgende zitgelegenheid.

7 Van Tienhoven

Bij het grafmonument van een van de oprichters van Natuurmonumenten heb je een prachtig uitzicht over de Kampina. Pieter Gerbrand van Tienhoven (1875-1953) vond dit één van de mooiste plekjes van Nederland. Terecht wat ons betreft!

Mede dankzij zijn inzet, kocht Natuurmonumenten dit natuurgebied en is de natuur van de Kampina en de Oisterwijkse Bossen en Vennen al meer dan een eeuw beschermd. Geniet van de Zandbergse vennen en de heide, die in augustus prachtig paars kleurt.

Bij het grafmonument staan verschillende bankjes. De volgende zitgelegenheid is 300 meter verder, deze staat tussen punt 8 en 3.

8 Spechtenfamilie

In de bossen op de Kampina komen verschillende spechten voor, die allemaal opvallen door hun 'rode hoedje'.

De groene specht herken je uiteraard aan zijn groene kleur, maar ook de lachende roep is zeer karakteristiek.

De grote bonte specht valt op door zijn zwart-witte verenkleed. Bovendien is hij de meest voorkomende en minst schuwe van het stel. De middelste en kleine bonte specht lijken op hun grotere broer, maar zijn zeldzamer.

Heb jij veel geluk vandaag? Dan spot je misschien wel de zwarte specht! Deze specht is behoorlijk schuw en zeldzaam. Maar hij valt toch behoorlijk op, omdat hij ruim 40 centimeter groot is. Daarmee is hij een stuk groter dan de grote bonte specht die ongeveer 25 centimeter groot is.

Tussen dit punt en punt 3 op de kaart kom je nog een zitgelegenheid tegen.

---

9 Eindpunt

Je bent aangekomen bij het eindpunt van deze route! Hopelijk heb je genoten.

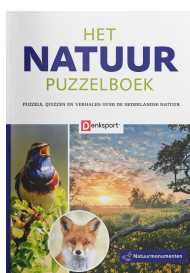

Word nu ook lid

Sluit je net als 968.000 anderen aan bij Natuurmonumenten. Je beschermt niet alleen de natuur in Nederland, maar je ontvangt ook een welkomstpakket en alle ledenvoordelen.

nm.nl/de-natuur-in/word-lid

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek